

ด่วนที่สุด

ที่ กต 0504/ ๗๗๐

สำนักเลขาธิการ	เลขที่
	441๗
วันที่	1 มิ.ย. 2552
	1305

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. 10400

- 3 ส.ย. 2552

จัดเข้าวาระ.....

29 พฤษภาคม 2552

เรื่อง การลงนามในความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับ
รัฐบาลแห่งยูเครน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/8514 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 เรื่องที่ ๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือในประเด็นที่เห็นสมควรต่อการที่กระทรวงพาณิชย์ได้ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการลงนามในความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งยูเครน เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียน ดังนี้

1. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-ยูเครน

1.1 ไทยกับยูเครนมีความสัมพันธ์ราบรื่นมาโดยตลอดตั้งแต่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อปี 2535 โดยการแลกเปลี่ยนการเยือนที่สำคัญ ได้แก่ ฝ่ายไทย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ เยือนยูเครนอย่างเป็นทางการในขณะที่ยังเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต เมื่อปี 2532 และการเยือนยูเครนของนายเกริกไกร จิระแพทย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ในขณะนั้น เมื่อปี 2550 ฝ่ายยูเครน นาย Leonid Kuchma ประธานาธิบดียูเครน ในขณะนั้น เยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล เมื่อปี 2547 ทั้งนี้ ไทยกับยูเครนได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการการค้าร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) เมื่อปี 2545 ซึ่งไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการการค้าร่วม ครั้งที่ 1 ในช่วงครึ่งหลังของปี 2552 โดยนายพนิช วิจิตเศรษฐ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จะเป็นประธานร่วมฝ่ายไทย ในขณะที่นาง Natalia Boytsun รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ จะเป็นประธานร่วมฝ่ายยูเครน

1.2 ยูเครนเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจ และเป็นคู่ค้าอันดับ 2 ของไทยในกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) รองจากรัสเซีย โดยในปี 2551 การค้ารวมมีมูลค่า 656.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 148.28 โดยไทยนำเข้าสินค้า ได้แก่ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ สินแร่โลหะ เศษโลหะ และเคมีภัณฑ์ จากยูเครน และส่งออกสินค้า ได้แก่ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ ตู้เย็น ตู้แช่และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เต้าอบไมโครเวฟและเครื่องใช้ไฟฟ้า ไปยูเครน และโดยที่ยูเครนมีชายฝั่งติดกับทะเลดำ ประกอบกับเมื่อปี 2543

ยูเครนได้ประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษ “Porto-Franco” ขึ้นบริเวณท่าเรือ Odessa ซึ่งเป็นการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าที่ทันสมัยมากขึ้น ยูเครนจึงมีศักยภาพที่จะเป็นประตูการค้าของไทยไปสู่กลุ่มประเทศ CIS ในขณะที่ไทยก็สามารถเป็นประตูการค้าของยูเครนไปสู่ประเทศในอาเซียนได้เช่นกัน ซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจะนำคณะผู้แทนภาคเอกชนเยือนยูเครนในเดือนกันยายน ศกนี้ เพื่อแสวงหาโอกาสและช่องทางในการขยายความร่วมมือทางการค้ากับยูเครน

1.3 เมื่อคำนึงถึงข้อมูลข้างต้นว่า ยูเครนเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพและภาคเอกชนไทยให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นว่าการลงนามในความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งยูเครนจะเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างทั้งสองประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อพิจารณาในด้านกฎหมาย

2.1 ร่างความตกลงทางการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งยูเครน น่าจะเป็นหนังสือสัญญา ตามมาตรา 190 ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 6-7/2551 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2551¹ ดังนั้น จึงต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน (ก่อนการลงนาม)

2.2 สำหรับประเด็นว่าร่างความตกลงฯ เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา 190 วรรคสอง ที่จะต้องขอความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่ ขอเรียนว่า โดยที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ ตามที่รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 190 วรรคห้า กำหนด ดังนั้น จึงเห็นควรใช้แนวทางตามที่เคยปฏิบัติมาไปก่อน กล่าวคือ ส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้ให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบเพื่อพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2550 เรื่อง ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ดังนั้น จึงควรเสนอร่างให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาประเด็นนี้ก่อนลงนาม

อนึ่ง ในกรณีที่มีปัญหาตามมาตรา 190 วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 190 วรรคหก ของศาลรัฐธรรมนูญ

2.3 ในส่วนของกรมสนธิสัญญาฯ มีความเห็นว่า โดยที่ร่างความตกลงฯ นี้ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้า การลงทุนระหว่างประเทศทั้งสอง ดังนั้น จึงน่าจะเป็นหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่าง

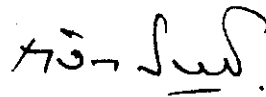
¹ คำว่า “หนังสือสัญญา” ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 190 หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภท ที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

กว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุน อย่างมีนัยสำคัญตามมาตรา 190 วรรคสอง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และต้องดำเนินขั้นตอนตามวรรคสาม และสี่ ของมาตรา 190 ด้วย

2.4 ตามข้อ 10 ของร่างความตกลงฯ ความตกลงฯ จะมีผลใช้บังคับเมื่อทั้งสองฝ่ายได้แจ้งซึ่งกันและกันแล้วว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการภายในของแต่ละฝ่ายเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น การลงนามจึงจะยังไม่ทำให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีสามารถให้ความเห็นชอบการลงนามได้ หลังการลงนาม หน่วยงานเจ้าของเรื่องจึงจะนำความตกลงฯ ที่ลงนามแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบของรัฐสภาและเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว หน่วยงานเจ้าของเรื่องจึงดำเนินการเพื่อให้มีผลผูกพัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายภษิต ภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมยุโรป

กองยุโรป 3

โทร. 0 2643 5000 ต่อ 3261

โทรสาร 0 2643 5141